

EPH - - Baitsawara Bible

EFEZIYEN

EF

EFEZIYEN

Mavərah delewer kadə nday ta Efez

Mavarah delewer kadə nday ta Efez

Madəpa

Mavarah delewer kadə nday ta Kristi mata Efez nda varahkanay kadə mabəcva hay ta nday mata Azi metuye, Turki mandana, yaw tapa mbay. Delewer nana da, mala nda varahkanay ta dangay (3:1; 4:1), a bəciya da gwed tigte ha mendelndel ta masasərək jəhay ta Pol kadə mabəcva ta nday ta mapawiyən sasa hay. Nda varahanay kadə nday ta Kristi mata njekeke ta macəp Zlava ta Zwif kabay.

Mayən maka mataha ta delewer mala nda varahanay kadə nday ta Efez, ada mezlir mala Zlava a way magaya. Ada jəhay maraba tada mala Yesu a ngərkanay vəda.

Mezlr mala Zlava a way magaya sasa da ada nde daga manjay nde. A ngat magay van ta Yesu Kristi. Ada ha ta jehay malama tada camcam, yan zlava hay va yan ta wuyak. A vaw civid ha maderazlva ta nday hava ta ce va maderazlva ta nday va Zlava. Ta mezlr mala a way magaya sasa da, mabacva ta nday ta mapawiyay a ngat slomanjay marawa. Mala nda mata varahkanay a ngarma ha mabacva ta nday ta mapawiyay, ada jehay maha mamal mata gekeke ta mabacva hay ta nday ta mapawiyay mata wudam hay, ama a fona ce wuday. Nda mata varahkanay delewer sasa a gwadiya van ta mavaw jehay ta malalmda a ndovbay. Mabacva ta nday ta mapawiyay ada nda va ta Kristi. Va sasa da a gile a zlec heda mbay. Ada nda way mala nda lamkanay ha va ta Kristi. Nday ta Kristi eca kel hayay ta malamiya. Ada maderazla va Kristi nda jehay ta markaday mata rava ta ngwaz va maslay tada.

Ta shapitar 1 da da ha 3, nda mata varahkanay a nganay haa hayay ta maderazlva mata zaha magay, hayay ta mala Yesu ka vana mesef tada ha fik magazlala. Nday ta Kristi mata heykeke Zwif kabay, eca gay ha dar mamota va nday mata heykeke Zwif.

Ecə ɲgat jəhay mataha ha maməta taha Zlava. Kristi ka mbəda mohul ta maway və bay, da hənkanay nday mala ecə makəzla. Nda sasa a gəskanay gumay kadə nday cucəm.

Ta shapitər 4 da də ha 6, ndə mata varahkanay a zal nday ta Kristi ecə da jawa megis mata rəv, madərəzlva, va gumay mala Zlava a va ce. A va ce wuday ta mala ecə da ɲgat dər ta manjay mawaya. Ndə mata varahkanay a va ce mayan hay ta manjay ta hud ta way (5:21; 6:9). Mala ndə da cəna mayan sasa hay da tedede, away nda sən manjay ta nday mata de ta sasa. Jəhay mala nda cəpiya, ada mala ɲgwazay da cən ma ta maslay ta ce. Maslay hay ecə buway hay hayaŋ ta ce. Ndə mata varahkanay dəlewer a gwed mahwalhwala kadə maslay hay. Mala ecə buway hay, say ecə gaya nda Kristi mala a vana mesef tada. Ada nda jəhay mawaya mala nda gwadənay kadə maslay hay ka way ɲgwazay ta ce (5:25-33). Ada nda jəhay mawaya may ta de ta sasa mala nday da gwadənay kadə papən ta way ta nday ta mezler hay mala ecə va papən ta way nde ta zlava (6:9).

CHAPITRE 1

Mavaw mbalay

¹ Ye Pol, ndə ta sik ta Yesu Kristi van ta maway ta Zlava.

I varahanay kadə nday ta Zlava mata Efez, mata pawiyən va Yesu Kristi, ecə madərəzla va ɗa. ² A way Zlava Papən tə ŋge va Buway Marəwa Yesu Kristi da va kur meteh va gumay.

Jəhay mataha hay mala Zlava a va ŋge van ta Yesu Kristi

³ Wa zləmakwa Zlava, Papən ta Buway Marəwa tə ŋge Yesu Kristi! Ka pəsa ŋge ma ta madərəzla tə ŋge va Kristi, da va ŋge mapəsma cəmcəm mata mesefe ma tudəm ta zlava. ⁴ Aga yan ta wuyak da gekeke, Zlava ka ɗala ŋge kilen ŋgə dagay ha nday ta ɗa van ta Kristi, ta mala ŋgə dagay ndaya, malay ta və mbay ha de tafa. Ta maway nday tafa, ⁵ Zlava ka təla dəga ŋgacək tafa mala a də gada ŋge ha wudede tafa van ta Yesu Kristi, ta meteh tafa, ada jəhay sasa mala a waya. ⁶ Mazləmakwa Zlava hayaŋ ta manəm mataha mala a vaka ŋge ta mevil tafa van ta Wut tafa mala a waya elehe.

⁷ Hayaŋ ta mala, vaŋ ta mavaw və ta Kristi, ɲgə kelkeke vəda ta jəhay metetehbay, malay tə ɲge hay mapəla. Nda sasa Zlava ka gəda ɲge meweले ta meteh tafa, ⁸ ka va ɲge masən jəhay vete, da ndəha ɲge va mayaŋ. ⁹ Ta meteh tafa, ka ɲgəra ɲge mayaŋ ta magaw jəhay tafa mala maraba, ka təlda həda ɲgacək tafa ta mala da husanay yaŋ tafa vaŋ ta Kristi. ¹⁰ Mayaŋ ta magaw jəhay sasa fa, mala Zlava a də husanay yaŋ pac ta mendiv ta yaŋ ta wuyak, afa maβəc jəhay cəmcəm ma tudəm ta zlava va maha yaŋ ta wuyak ta mala Kristi dagay buway mətə maha yaŋ tafa.

¹¹ Ta madərəzlva tə ɲge va Kristi, ɲgə ka ɲgat mavəday ta jəhay mala matəla ta həda ha tə ɲge, hayaŋ ta mala Zlava ta dalka ɲge dəga ɲgacək tafa ta jəhay mala a də gaya. Zlava a husanay yaŋ ta jəhay cəmcəm nda mala a təlda həda va mala a waya. ¹² Mazləmakwa menjel ta Zlava, ɲgə melelime mata pada maβəl jəhay tə ɲge ma hama mata Kristi!

¹³ Kur may, ta mala kur cənkanay ma tafa maha mamal, ma Mawaya Mataha mata gəska kur membile, kur ka gəs Kristi mata rəv, hasa Zlava ka pada lamba tafa tafa ha və ta kur, vaŋ ta mava kur Mesef Mandaya mala a gwadfa

həda. ¹⁴ Mesef Mandaya a bəla nge mandaw jəhay ta way mala Zlava a təlda həda kadə nday tadə. A gwada nge mala nge də nğatiya ha mamal mala nge kadə dik vəda cəmcəm ta jəhay metetehbay. Mazləmakwa menjel ta Zlava la!

Macawha ta Pol ha ta nday ta Efez

¹⁵ Hayaŋ ta sasa, ndana mala i ka cəna nda gwed ha megis mata rəv ta kur ha ta Buway Marəwa Yesu va maway nday ta kur ha ta nday ta mapawiyaŋ cucəm, ¹⁶ i gər magana wasay kadə Zlava mbay hayaŋ ta kur. I jəma kur ta macawha tədaw hay ¹⁷ i da ndəkiya taha Zlava ta Buway Marəwa tə nge Yesu Kristi, taha Papən mata menjele, da va kur Mesef ta masən jəhay. Hasa kur də wala Zlava, kur da də səniya ha mamal. ¹⁸ Da wəna kur de ha mewedde tadə, ta mala kur da cəna ha mabəl jəhay wara mala a zalka kur. Kur də cəna mewel wara va meteh ta jəhay ta way mala a gərda həda kadə nday tadə, ¹⁹ va wuday mata rəzlda nge wara mala a pada kadə nge nday ta mapawiyaŋ. Wuday sasa də, Zlava ka gədkanay vəda va wuday vete ²⁰ ta mala a tafkanay Kristi vəda ta maməcay, da njada həda ta luwa ta manday tadə ta zlava. ²¹ Tapa,

Kristi manja hayaŋ ta makwar nday cəmcəm, magaw buway hay, wuday hay, va makwar buway hay va mezel hay cəmcəm mala nday zlahə nday da ŋgəriya, ta manjay mandana va manjay hama. ²² Zlava ka pada jəhay cəmcəm mata huđ ta sik ta Kristi, ka vanay ta mala da njay hayaŋ ta mabəcva ta nday ta mapawiyaŋ. ²³ Mabəcva ta nday ta mapawiyaŋ ađə və ta Kristi, Kristi a njay tapa, ađə mata ndəha yaŋ zlava va yaŋ ta wuyak cəmcəm.

CHAPITRE 2

Zlava a gəska ŋge vəda ta maməcay kadə mata manjay va mesefe

¹ Ŋgacək tafa, kur nda nday mabazla hayaŋ ta jəhay ta kur metetehbay hay, hayaŋ ta malay ta kur hay. ² Kur cəpkanay manjay ta yaŋ ta wuyak nana, kur cənkanay ma ta buway ta wuday hay metetehbay mata memid, meshef sasa đə mata gaw mezlir ndana tava ta nday mata babəzva va Zlava. ³ Ŋgacək tafa, ŋgə cucəm ŋgə nda ce may, ŋgə njekeke nda mala meheykeke tə ŋge a waya, ŋgə gakanay jəhay mala və tə ŋge va majəmiyaŋ tə ŋge a waya. Nda sasa, hayaŋ ta manjay nda meheykeke tə ŋge, ŋgə mapa

ka ngat magaw rəv ta Zlava nda ta nday ngidhay.

⁴ Ama masana nday ta və ta Zlava ada vete, maway nday tada ha ta mal tə nge a njay nda sasa, ⁵ mala ngacək tada ngə mabazla hayaŋ ta jəhay metetehbay hay tə nge, ka va nge manjay zacacək vaŋ ta Kristi. Ada vaŋ ta meteh ta Zlava mala kur mbilkeke. ⁶ Ta madərəzlva tə nge va Yesu Kristi, Zlava ka tafka nge vəda ta maməcay va da, ta mala da njada nge vaŋ da ta zlava. ⁷ Vaŋ ta meteh tada mala a gədka nge vaŋ ta Yesu Kristi, ka way maŋgərda ha mewewe mewel ta meteh tada mata rəzlada nday. ⁸ Hayaŋ ta mala ada vaŋ ta meteh ta Zlava mala kur mbilkeke, vaŋ ta mayaŋ ta megis mata rəv. Membil sasa da a dik taha kur kabay, ada manəm ta Zlava. ⁹ Sasa da a dik ta mezlir ta wuday ta kur kabay, nda sasa ko mətə ndə mata zlahə mapawva mbay. ¹⁰ Hayaŋ ta mala, ada Zlava mata gaka nge, ada mata lamka nge, ta madərəzlva tə nge va Yesu Kristi, ta mala ngə da njay mawala ta magaw mezlir mataha tada hay, mala a təlda həda ngacək tada ta mala ngə da gaya.

Cucəm ngə mətə ta Yesu Kristi

¹¹ Wa sənagha menjekek ta kur maŋgacək tada! Kur

heykeke kur Zwif kabay, Zwif hay ecə bəza kur nda nday mala ngwan maŋgəla bay, a njəkərbay ecə zal və ta ce nday mala ngwan maŋgəla hayaŋ ta lamba maha və ta ce.

¹² Elew, ta de ta sasa kur va Kristi mbay, kur mbəluk hay, kur tava ta nday ta Zlava mbay, kur mawuɗa ta madərəzlma hay mala Zlava a gwadda həda, kur manja hayaŋ ta wuyak nana, kur njekeke kur sən maɓəl jəhay ma hama bay, kur sən Zlava bay. ¹³ Ama ndana, vaŋ ta madərəzlva ta kur va Yesu Kristi, kur mala kur njekeke zazaŋ, Kristi ka hənka kur vaŋ ta membiz ta ɗa. ¹⁴ Elew, aɗa Kristi va haa taɗa mata va ŋge gumay, aɗa ta gada nday mala ecə Zwif va mala ecə Zwif kabay ha nday maməta. Vaŋ ta mavaw və taɗa, ka mbəɗa mohul mata kəzla ce mata gada ce ha nday ta de. ¹⁵ Ka zada ma ta mekwer ta Zwif hay va mekwer taɗa hay va majar civiɗ taɗa hay. Ta mala da gada ŋgiɗe va ŋgidhay ha dər mawaya məta ta madərəzlva va ɗa, aɗa nda sasa mala a gakanay gumay ta rəva ta ce. ¹⁶ Vaŋ ta maməcay taɗa ha fik magəzlala, Kristi ka ɓəca ce cucəm ta və məta, da təla ce ma hapa va Zlava, vaŋ ta fik magəzlala, ka zada maway və bay. ¹⁷ Kristi ka dike da mən ma Mawaya Mataha ta gumay kadə kur mata njekeke zazaŋ va nday mata

njekeke prih. ¹⁸ Hayaŋ ta mala, ada vaŋ ta Kristi mala ŋgə cucəm, Zwif hay va mala Zwif hay kabay, ŋgə zlahā ŋgə da zlec hama ta Zlava, Papən, kuse ha Mesef Mandaya maməta.

¹⁹ Hayaŋ ta sasa, kur mala kur Zwif hay kabay, kur mbəluk hay ka babay, mata dik ta cagay ŋgide, ama ndana kur tava ta dər ta nday ta Zlava, kur nday ta huđ ta way ta Zlava. ²⁰ Kur ka gay ta kur ha way mala dər tafa ada nday ta sik va nday ta mahadkanay ma, Yesu va ha tafa ada kekiŋ ta madəka. ²¹ Ada mata səfa way malama, ada mata gaya da zlece da gay ha way ta Zlava marəwa mandaya ha ta Buway Marəwa. ²² Ta madərəzlva va ɗa, kur may kur tava ta way malama ta mala kur va nday ŋgidhay cucəm kur dagay ha way mala Zlava a njay tapa vaŋ ta Mesef tafa.

CHAPITRE 3

Mezlrir ta Pol ha sləm ta nday mala ecə Zwif kabay

¹ Hayaŋ ta sasa, ye Pol, i ndə ta daŋgay ta mezlrir ta Yesu Kristi ha ta kur nday mala kur Zwif hay kabay. ² Kur ka cəna tedede megwed hayaŋ ta mezlrir mala Zlava, ta

meteh tada, a vaka ye ka gaya ka tēla kur. ³Zlava ka gēdka ye ta mala i da sēn jēhay tada maraba. I ka varaha jingid tudēm hayaŋ ta ma sasa, ⁴mala kur jaŋgiya, kur zlahā kur da cēna dama mala i sēnkanay jēhay maraba hayaŋ ta Kristi. ⁵Ŋgacək tada, nday ka ŋgēranay jēhay maraba sasa da kadē nday bay, ama Zlava ka gēdkanay ndana vaŋ ta Mesef tada kadē nday ta sik tada mandaya va nday ta mahadkanay ma. ⁶Ada kēna jēhay maraba da: vaŋ ta ma Mawaya Mataha, nday mala ecē Zwif kabay ecē mapa ka ŋgatiya nda ta nday ta Zwif jēhay mala Zlava a tēlda hēda ha ta nday tada, ecē gwalay ta vō mamōta, ecē may ecē ŋgat jēhay mala Zlava a gwadāda hēda vaŋ ta Yesu Kristi.

⁷I ka gay tēdaw ha ndē ta mezlir ta ma Mawaya Mataha kuse ha manēm mala Zlava a vaka ye, ta meteh tada, vaŋ ta wuday tada. ⁸I metūye tada tava ta nday ta mapawiyaŋ cucēm, a njəkərbay Zlava ka va ye manēm ta mala i da ŋgēranay mewel ta Kristi mata ndiv mbay kadē nday mala ecē Zwif kabay. ⁹A way i ŋgēranay kadē nday cucēm tedede, mayaŋ ta magaw jēhay maraba ta Zlava. Ada mata gakanay jēhay cēm cēm, ada ka raba mayaŋ sasa da dēga kinis kabay, ¹⁰ta mala ndana, kuse ha maβēcva ta nday ta

mapwiyaŋ, nday marəwa marəwa va wuday hay mata zlava ecə da zlahā macəna masən jəhay ta Zlava ta magaw jəhay tafa cəmcəm. ¹¹ Jəhay sasa cəmcəm afa nda mayaŋ ta magaw jəhay mata ndiv mbay ta Zlava, mala a gakanay vaŋ ta Yesu Kristi Buway Marəwa tə ŋge. ¹² Ta madərəzlva va Kristi, vaŋ ta megis mata rəv tə ŋge va fa, ŋgə mapəla ka zlec hama ta Zlava va zluweŋ mbay. ¹³ Hayaŋ ta sasa, i ndəka ta kur, masawzay mala i saya hayaŋ ta kur, da kədma kur və bay: afa ta də va kur mezlime maha mamal.

Maway nday ta Kristi

¹⁴ Hayaŋ ta sasa mala i kakərda de ta sik həda hama ta Zlava, Papən, ¹⁵ huɸ ta way cəmcəm mata zlava va mata həda taha fa. ¹⁶ I ndəkiya taha fa, vaŋ ta mewel ta menjel tafa, mala afa da səfa manjay ta kur mata huɸ tafa vaŋ ta wuday ta Mesef tafa, ¹⁷ Kristi da njay ta rəv ta kur vaŋ ta megis mata rəv. I ndəkiya ta mala kur da ŋgana və ta kur masəfa tedede ta maway nday, ¹⁸ ta mala kur da zlahā macəna, va nday ta Zlava cucəm, fama mala maway nday ta Kristi guzluhwa, zetete, jike, selele. ¹⁹ Elew, kur zlahā masən maway nday tafa, ko mala a fəna masən jəhay cəmcəm, nda sasa kur də njay mandəha va mewel ta Zlava

cəmcəm.

²⁰ Kadə Zlava mava wuday ta magaw mezlir a fəna jəhay cəmcəm mala ηgə ndəkiya mala mbay ηgə jəmiya, vaη ta wuday mata gaw mezlir ta və tə ηge, ²¹ Menjel kadə dā ta maβəcva ta nday ta mapawiyaη vaη ta Yesu Kristi, ha ma təmtəm va ha mewewe! Amen.

CHAPITRE 4

Maβəcva ta nday ta mapawiyaη adā mətā ta Kristi

¹ I ca kur mboh la, i mala i majawa ta dangay hayaη ta mala i ganay mezlir kadə Buway Marəwa: kur mala Zlava a zalka kur, wa də nda manjay mala Zlava a zalka kur hapa. ² Wa njay təmtəm ta melibəkwe, huyokokwa va majaw rəv. Wa paw rəv hava ta kur ηgide va ηgidhay va maway nday. ³ Wa gaw wuday kur da jawa madərəzlva mala Mesef Mandaya a va kur vaη ta gumay mata dərəzla ηgide va ηgidhay. ⁴ Və nde mətā wur va Mesef Mandaya mətā wur, mamətā nda mala maβəl jəhay ma hama nde mətā wur mala Zlava a zalka kur hapa. ⁵ Buway Marəwa nde mətā wur, megis mata rəv mətā wur, batem mətā wur, ⁶ Zlava nde mətā wur, Papən ta nday cucəm, mata gaw

buway hayaŋ ta nday cucəm, a gaw mezlir vaŋ ta nday cucəm, a njay ta nday cucəm.

⁷ Ko wawa tava tə ŋge ka ŋgat jəhay ta manən par, mətə tava jəhay ta manəm hay mala Kristi a vakanay ta mevil tada. ⁸ Hayaŋ ta sasa Delewer Mandaya a gay:

«Mala a tep tada zlava a wudəm,
ka həlda nday majawa ta daŋgay ha dər,
ka kəzlanay jəhay ta manəm kadə nday.»

⁹ Hasa, «ka tep tada wudəm.» Nda magay dāma? Jəhay sasa dā nda magay ka də həda ta yaŋ ta wuyak mata huđ tada may. ¹⁰ Ndə maka dik həda, ada ndə maka tep wudəm zazaŋ ta zlava may ta mala da ndəha yaŋ zlava va yaŋ ta wuyak cəmcəm. ¹¹ Ada mata vakanay manəm kadə nday: ada ka gada nday ŋgidhay ha nday ta sik, ŋgidhay ha nday ta mahadkanay ma ta Zlava, ŋgidhay zacacək ha nday ta maŋgər ma Mawaya Mataha, ŋgidhay ha nday ta mafadma ta nday ta mapawiyaŋ mala mbay nday ta mejeŋ nday. ¹² Ada nda sasa mala a gana nday ta Zlava ta mala ecə da zlahə mahusanay yaŋ ta mezlir tada, ta mala və ta Kristi da gil hama hama. ¹³ Nda sasa, ŋgə cucəm ha sləm mamətə, ŋgə də husanava megis mata rəv mətə ta masən Wut ta Zlava, ŋgə dəgay tə ŋge ha nday masəfa mata gil

hama hama ka husanavə manjay ta Kristi mandaya.

¹⁴Hasa, ɲgə dəgay ha wudede ka babay, mala maɓəlva ta yim a həla ce, mala mbay memid ta masasərək jəhay parpar. Nda də ɲgwad ɲge mambay va maɲgəlma mata zlakda nday. ¹⁵Katək bay, mala ɲgə ɲgər ma maha mamal vaɲ ta maway nday, ɲgə də gil ta jəhay cəmcəm kadə var Kristi mala ada yaɲ ta nday ta mapawiyaɲ. ¹⁶Kushe ha da mala və cəmcəm a gay masəfa, madərəzla tedede va diwil hay mala ada va da. Nda sasa, mala cagay warwara a gaw mezlir nda mala aga a gaya, və cəmcəm a gile, da leme hama hama ta maway nday.

Mesef mawaya ta nday ta Kristi

¹⁷Ada kəna jəhay mala i vahana yaɲ magwada kur va mezel ta Buway Marəwa: kur njay nda nday mata sən Kristi bay sə babay mala majəmiyaɲ ta ce a hada ce mata jəhay mehesuwe. ¹⁸Ecə gərda macəna jəhay. Ecə va mavəday ta mesef mata dik taha Zlava sə konec mbay, hayaɲ ta mala ecə sən jingid konec bay, rəv ta ce masəfa elehe. ¹⁹Ecə sən hwaray konec bay, ecə ka gərda və ta ce mata magaw jəhay ta hwaray, ecə da gərda və ta ce ka gaw jəhay maləza tada hay parpar.

²⁰ Ada sasa jəhay mala kur sasərəkanay hayaŋ ta Kristi kabay! ²¹ Kur ka cəna jəhay mala nda gwadiya hayaŋ tafa, nday ka sasərəka kur nda nday ta Kristi, ma maha mamal mata Yesu. ²² Hasa la, say kur gərda majəmiyaŋ ta kur maŋgacək tafa, kur da gərda manjay ta kur maghala mala magaw jəhay tafa metetehbay a hada kur mata mazay. ²³ A way kur gərda və ta kur dagay ha mawaya ta rəv ta kur va ta mesef kur. ²⁴ Wa pada manjay mawaya ha va, mala Zlava a gakanay nda megel ta və tafa, mata gid vəda ta manjay mazura va mandaya mata dik ta ma maha mamal.

²⁵ Hayaŋ ta sasa, wa gərda maŋgəlma! A way ko wawa da ŋgər jəhay mahapa hapa kadə ndə ma nda da, hayaŋ ta mala ŋgə cucəm ŋgə cagay hay ta və maməta. ²⁶ Mala kur gaw rəv, malay da kel pa bay, a way pac da kalanayaŋ magaw rəv ta kur bay. ²⁷ Kur vanay civid kadə Sadan da nja kur hayaŋ bay. ²⁸ A way ndə mata kire da gərda mekire, da gaw mezlir va haa tafa ta mala da ŋgat jəhay ta civid mataha ta manjay tafa, nda sasa da ŋgat jəhay ka takaha nday matawasa vada. ²⁹ Ko məta ma metetehbay da dik vəda ta maa ta kur bay, wa gwaf ma mataha tafa hay wur, mata takha nday da va ce wuday, da ganay jəhay

mataha kadə nday mata paw zləmay ha megwed ta kur.
³⁰ Kur kədfmanay və kadə Mesef Mandaya mala Zlava a vaka kur bay, adə nda lamba mata ɲgərda mala Zlava a də pəlka kur vəda ta malay ta kur hay cəmcəm. ³¹ Kur jawda jəhay metetehbay mala nda ga ka kur mata rəv bay. Kur gaw rəv bay, rəv ta kur da biz bay, wa gərda macaw lelew tava ta kur, macədf nday va dər ta magaw jəhay metetehbay cəmcəm tunəm ta kur. ³² Wa gay ha nday mataha tada mandəha va maway nday ɲgide ha sləm ta ɲgidhay, wa pəl malay hava ta kur, nda mala Zlava ka pəla kur malay ta kur vaɲ ta Kristi.

CHAPITRE 5

Manjay ta mewedde

¹ Hayaɲ ta mala kur wudede mala Zlava a waya, wa gaw wuday kur da gay nda dfa. ² A way manjay ta kur da sin vaɲ ta maway nday, nda malaləmnda ta Kristi mata wayka ɲge, da vakanay mesef tada ha tə ɲge, nda mavaw jəhay va mazlah jəhay mala mezik tada a tahaha Zlava.

³ Kur tava ta nday ta Zlava, hasa, etehbay mala magaw kəslay, magaw jəhay maləza mala mbay metetek ta slaw

ta və da gay tava ta kur. ⁴Eteh ta mala kur da gwad ma manjala ta maa ta kur bay, ma mehesuwe mala mbay ma maləza. Katək wa cawha ta magaw wasay kadə Zlava. ⁵Wa səniya tedede: ko mətə ndə mata gaw kəslay, mata gaw jəhay maləza mala mbay mata gaw hərtata (hayan ta mala magaw hərtata ada mambah jəhay) a də ngat mavəday ta Mekwer ta Kristi va ta Zlava mbay.

⁶Ko mətə ndə da zlakda kur bay va megwed hay ta mangwad nday: ada dər ta jəhay metetehbay sasa mata gəskanay magaw rəv ta Zlava ha yan ta nday mata babəzva va da. ⁷Ta jingid da dərəzla kur van nday sasa hay da bay. ⁸Ngacək tada kur njekeke ta ləvan, ama ndana, van ta madərəzlva ta kur va Buway Marəwa, kur manja ta mewedde. Nda sasa la, wa njay nda nday mala mewedde ta kwara ce, ⁹hayan ta mala mewedde a vaw dər ta meteh hay cəmcəm, manjay mazura va maha mamal. ¹⁰Wa gaw wuday ta mala kur da sən madal jəhay mata tahaha Buway Marəwa. ¹¹Kur dərəzlva va jəhay mata tek mbay mala nda gaya ta ləvan sə bay, wa gwadda vəda katək. ¹²Hwaray a kəd nday ka ngər jəhay mala nday ngidhay ecə gaya mererebe. ¹³Anjəkəmbay, jəhay magwada tada vəda a gid tada vəda ha de pac, ¹⁴avə tada,

jəhay cəmcəm mapa ha sləm mawada, ada tada a dəgay
ha jəhay ta mewedde. Ada hayaŋ ta sasa mala magwada:

«Pɛdɛkw ta ka, ka mata njɛne,
tefkɛd ta ka tava ta nday mabazla tada,
hasa Kristi a də wada ka.»

¹⁵ Nda sasa wa dɛlawa tedede ha dər ta manjay ta kur.
Kur njay nda nday mata sən jəhay bay sə bay, ama nda
nday mata sən jəhay. ¹⁶ Mala kur ka ŋgat civid ta magaw
jəhay, wa mbələhaday, hayaŋ ta mala mevek hay mala
ŋgə manja tapa ndana ecə tehbay. ¹⁷ Hasa kur gay ta kur
ha nday mala mayaŋ mbay sə bay, ama wa gaw wuday ta
mala kur da cəna jəhay mala Buway Marəwa a bəliya taha
kur.

¹⁸ Zum da kəda kur bay: masaw zum elehe a hada kur say
mata magaw metetehbay, ama wa gərda Mesef Mandaya
da ndəha rəv ta kur. ¹⁹ Wa vaw wuday hava ta kur ŋgid va
ŋgidhay vaŋ ta pəsom, laway ta manjal Zlava va laway
hay parpar mala Mesef a vaya. Wa slanay laway ta
mazləm Buway Marəwa va rəv ta kur cəmcəm. ²⁰ Wa gana
wasay kadə Zlava Papən ko wewe, ha jəhay cəmcəm va
mezel ta Buway Marəwa tə ŋge Yesu Kristi.

Manjay ta maslay hay va ηgwazay

²¹ Wa waniyan hēda hava ta kur ηgide va ηgidhay hayaŋ ta mawaniyan hēda ta kur ha ta Kristi. ²² ηgwazay, wa waniyan hēda hama ta maslay ta kur hay, nda mala kur waniyan hēda hama ta Buway Marēwa. ²³ Hayaŋ ta mala maslay aḏa buway hayaŋ ta ηgwaz taḏa, nda Kristi mala aḏa buway hayaŋ ta maḃēcva ta nday ta mapawiyaŋ. Hayaŋ ta mala Kristi aḏa ndē ta mambēl maḃēcva ta nday ta mapawiyaŋ, mala aḏa vē taḏa. ²⁴ A way ηgwazay da waniyan hēda ta jēhay cēmcēm hama ta maslay ta ce hay, mamēta nda mala maḃēcva ta nday ta mapawiyaŋ a waniyan hēda hama ta Kristi.

²⁵ Maslay hay, wa way ηgwazay ta kur mamēta nda mala Kristi a waykanay maḃēcva ta nday ta mapawiyaŋ ha da vaw meseḑ taḏa ha ta mal ta ḑa. ²⁶ Nda sasa aḏa ka way magada maḃēcva ta nday ta mapawiyaŋ da led kaḏē Zlava, ha ḑēḃa ta mala ka pana va yim va ma ta ḑa. ²⁷ Aḏa ka way ta mala maḃēcva ta nday ta mapawiyaŋ da zlec hama taḏa va metehe cēmcēm, mapana, meḃiz hapa konec mbay, meliz hapa konec mbay ko metekwese ko meḃiz ηgid hapa mbay. ²⁸ A way maslay hay da way ηgwazay ta

ce nda mala ecə way və ta ce tafa. Ndə mala a way ɲgwaz tafa, a way yaŋ ta və tafa. ²⁹ Hayaŋ ta mala, ndə mata way və tafa bay sə mbay, katək bay, nda ndanay jəhay, nda pawde tafa, nda mala Kristi a gaya ha ta maɓəcva ta nday ta mapawiyaŋ, ³⁰ və tafa, mala ɲgə cucəm ɲgə tapa. ³¹ Nda mala mavaraha: «Hayaŋ ta sasa mala mawəl a də gərda papən tafa va mamən tafa, da də dərəzlva va ɲgwaz tafa, ecə cecuwanay ecə dəgay ta ce ha slaw ta və mətə.» ³² Jəhay marəwa ɲgid nde maraba tapa. Ye, i gwadiya, a gwed hayaŋ ta Kristi va maɓəcva ta nday ta mapawiyaŋ. ³³ Ama a gwed hayaŋ ta kur may: away maslay a way ɲgwaz tafa nda yaŋ ta və tafa, ɲgwaz warwara da waniyaŋ həda hama ta maslay tafa.

CHAPITRE 6

Manjay ta wudede va papən ta ce hay

¹ Kur wudede, afa mezlir ta kur hama ta Buway Marəwa ta mala kur da cən ma ta papən ta kur hay, hayaŋ ta mala afa jəhay mazura tafa. ² «Waniyaŋ həda hama ta papən ta ka va mamən ta ka» afa ma ta mekwer melelime mala Zlava a vakanay mala ma magwada tafa ta həda a cəpiya:

³ «ta mala ka da ngat mapəsma, ka da wufe ka njay vete ha yaŋ ta wuyak.»

⁴ Kur papən hay, kur pakanay yaŋ vəda kadə wudede ta kur va manjay ta kur bay. Ama wa gəla ce ta mava ce mayan va masasərəka ce manjay mata dik taha Buway Marəwa.

Manjay ta bel hay va papən ta way hay

⁵ Bel hay, wa cən ma ta papən ta way ta kur hay maha yaŋ ta wuyak nana va melubukwe, ta waniyan həda, va rəv mapana, nda mala kur ganay mezlir kadə Kristi ⁶ Kur gaya da taha ce mala nda bəla kur wur kabay, ama wa husanay yaŋ ta maway ta Zlava va rəv ta kur cəmcəm, nda bel hay ta Kristi. ⁷ Wa ga ce mezlir va mawaya tedede, nda mala kur ganay kadə Buway Marəwa va haa tada bayka kadə nday kabay. ⁸ Ko wawa da sənagha, ko ada bel mala mbay bel kabay, a də ngat jəhay ta metibil tada taha Buway Marəwa, nda jəhay mataha mala a gakanay. ⁹ Maka kur, papən ta way hay, wa njay nda sasa ha sləm ta bel hay ta kur. Wa gərda maga ce ma ko warwara. Wa sənagha mala kur van bel ta kur hay, kur va Buway Marəwa maməta tudəm ta zlava, mata pal nday mepepel

mbay.

Kolangway ta kuzəm mala Zlava a vaya

¹⁰Ha mendelndel tada, wa ŋgat wuday ta madrəzlva va Buway Marəwa, ta wuday tada marəwa. ¹¹Wa pada kolangway ta kuzəm hay cəmcəm mala Zlava a vaya ha va, ta mala kur da zlece tedede hama ta mayəŋ hay ta majagay. ¹²Hayəŋ ta mala ŋgə gaw kuzəm va nday kabay, ama ŋgə gaw kuzəm va wuday ta meshef hay metetehbay mata memid, va magaw buway hay, va wuday hay va papən ta way hay maha yaŋ ta wuyak ta ləvaŋ nana. ¹³Hayəŋ ta sasa, wa həl jəhay ta kuzəm ta Zlava cəmcəm! Nda sasa, mala mevek metetehbay adə hushkeke, kur zlahə kur da ŋgana və hama ta ndə ta de ta kur, ha dəba ta mala kur ka gaw kuzəm nim ha mendiv tada, kur də zlec tedede.

¹⁴Wa təla və tedede la: wa jawa ma maha mamal nda kanda maβana ha gwadər, wa pada jəhay mazura ha və nda maslaga ta kuzəm. ¹⁵Mawaslva ta maŋgər ma Mawaya Mataha ta gumay, ada dəhərək mala kur paya mata sik. ¹⁶Wa jawa megis mata rəv təmtəm nda gambar: a takha kur ka kəf sələm ta Sadan ma kokwa hapa

cəmcəm. ¹⁷ Wa gəs membile nda jokum mala nda paya mata yaŋ, kur da gəs ma ta Zlava nda kafay ta gwis mala Mesef Mandaya a vaya. ¹⁸ Jehay sasa cəmcəm, wa ndək taha Zlava ta macawha. Elew, wa cawha yaŋ ta metek ta Mesef Mandaya mala kur ka ŋgat ha taɗa. Hayaŋ ta sasa, wa pawde tefede kur da panayaŋ təmtəm. Wa cawha ha ta nday ta Zlava cucəm. ¹⁹ Wa cawha ha ta təɗaw may, ta mala Zlava da va ye ma hay mazura mala i gwede, ta mala i da ŋərda jehay maraba taɗa ta ma Mawaya Mataha va zluweŋ kabay. ²⁰ Ko mala i majawa ta daŋgay, i zlec ha ta ma Mawaya Mataha nana. Wa cawha ta mala i da ŋgriya va zluweŋ kabay, nda mala say i gaya.

MendeIndel ta mavaw mbalay

²¹ Malamən tə ŋge Tisik, mala ŋgə waya elehe, mata panayaŋ mezlir ta Buway Marəwa, a də ŋərə kur ma cəmcəm maha yaŋ təɗaw, ta mala kur da sən jəhay mala i tapa. ²² Ada hayaŋ ta sasa mala i zlərda kur ta maway təɗaw ta mala da gwada kur dama ŋgə manja, ta mala da va kur wuday.

²³ Away Zlava Papən, va Buway Marəwa Yesu Kristi da vanay kadə malamən hay cucəm gumay, maway nday, va

megis mata rəv. ²⁴ Away meteh ta Zlava dagay ha sləm ta nday cucəm mata way Buway Marəwa Yesu Kristi tə ηge vaη ta maway nday mata məcay mbay.